

En kold fornøjelse

Om vinteren, når der var is, gik vi ud på isen at stange ål.

I Dybsø fjord var der for lavt vand til at stange ål om vinteren. Det var kun ovre ved Vejlø, det kunne lade sig gøre. Skårene blev hurtigt stang-et op.

Når Avnø fjorden frøs til, kørte vi tit på cykel ude på fjorden. Vi kørte ud over engene forbi den sidste gård på Svinøvej (Egebjerggård). Vi cyklede over isen ved Knudsskov en 300-400 m fra land. Efterhånden, som det frøs mere til, gik vi længere ud langs Knudshoved mod vest. Der var 3-5 m vand, jo længere vi kom mod vest jo dybere vand. Første gang, jeg var med, var i den kolde vinter i 1942.

Man huggede et hul i isen med en økse og lagde isblokken op på kan-ten, så man kunne se, hvor der var hul i isen.

Det var en kold fornøjelse. Det var altid frostvejr.

Hvis ikke man passede på, frøs der is på ålestagen. Hvis man havde vanter på, blev de hurtigt våde og frøs stive. Det var næsten det bedste at stange ål uden vanter.

Når man fik en ål på jernet, kunne man mærke det - større ål, større ry-stelser. Når man fik ålen op på isen, lå ålen ikke ret længe, før den var stiv som en pind og døde.

Jeg begyndte at følges med min far ud at stange ål på is. Min far tålte nok mere kulde end gennemsnittet af ålestangerne. Hvis vi havde en karl, der ville med ud at stange ål, var han også med. Vi havde mad og kaffe med og flere par vanter, så vi kunne gemme et par tørre til, vi skulle hjem. Karlens vanter var altid våde, men jeg havde altid tørre vanter i lommen, også til karlen.

Det var dejligt at komme hjem i kostalden og passe køer, appetitten og aftensmaden var altid god.

Der var regler, man fulgte. Hvis en fisker stod og stangede, gik man ikke hen og huggede hul i isen ved siden af ham. Fiskeren kunne fort-sætte dagen efter på det skår. Et skår er, hvor der er godt ålegræs (tang). Jeg fulgtes meget tit med vor smed Knud Hansen.

Når vi spiste vor mad, gik vi hen og snakkede med en deltidsfisker Jens Jørgen. Knud lavede ålejern. Knud havde lavet et nyt ålejern til Jens Jørgen. Han var meget tilfreds med det nye ålejern.

Vi stangede næsten allesammen med ålejern fra smeden Knud. Da vi ville gå tilbage, sagde Jens Jørgen: "Kom herover, jeg har fundet et godt skår. Det får jeg alligevel ikke lov at stange på for de andre".

Reglerne var, når man huggede et hul og begyndte at stange, kunne man hugge et nyt hul, så lagde man øksen ud til det tredje hul.

Jeg mener, jeg var middelmådig til at stange ål. Når jeg en dag havde 5-6 kg, havde smeden Knud og hans bror Herluf Hansen og min far 7-9 kg.

Det største udbytte, jeg har haft, er $7\frac{1}{2}$ kg. Det mindste er $2\frac{1}{2}$ kg på is. Mindstemålet på en ål er 35,5 cm. Jeg havde altid et ålemål med og et kompas samt et trekantet trug, når vi stangede ål på is.

Engang, man havde været ude at stange ål på is, stod fiskerikontrollen inde ved land. Der var nogle, der smed de små ål fra.

Men Frans, vor mælkekusk, var meget durkdreven. Han tog de små ål ind på brystet. Frans var den sidste, der blev kontrolleret, så isen på ålene var imellemtiden smeltet, så det kolde vand løb ned over maven og de ædlere dele. Det var meget væmmeligt, sagde Frans.

Jeg har aldrig gået ud at stange ål på is, hvis det frøs mere end 5-6 grader.